

“Zvítězíš” ... možná a na chvíli

 svobodny-svet.cz/zvitezis-mozna-a-na-chvili

17. června 2023

18/06/2023 Politika 0

MARIAN KECHLIBAR

Začněme krátkým příběhem z historie.

Dnes je hlavním magnetem pro diváky fotbal nebo hokej, některé národy mají i jiné, specifické sporty (volejbal, curling, nahánění nevěřících). Ve východořímské říši to byly koňské závody. Na hipodromech v Konstantinopoli bývalo narváno. Jednotlivé týmy měly svoje barvy, přičemž opravdu významní byli zelení a modří (upřímně politujme daltonisty, kteří se je snažili v tom chuchlu rozeznat). Tyhle “barevné” rozdíly pronikaly i do politiky, která byla v Byzanci tradičně byzantsky zamotaná, a také do různých náboženských otázek. To dnes tak typické není, i když si z pražských ulic matně pamatuji pokřik “Jude Slavie”, který by naznačoval, že o úplně zapomenutý fenomén taky nejde.

Jednoho dne roku 532 se dav modrých a zelených na hipodromu, situovaném nedaleko císařského paláce, poněkud vymknul z ruky – a začal rabovat město. Sport posloužil nepokojům jako roznětka, ale nespokojenost s vládou císaře Justiniána šla podstatně hlouběji, a tomu odpovídal rozsah celé katastrofy.

Běžné bezpečnostní složky hlavního města na situaci nestačily ani omylem. Chaos trval více než týden a lůza při něm dokonce dočasně povýšila na nového císaře jakéhosi chudáka, jehož životní perspektiva se tím stala nesmírně krátkou. Nakonec muselo být povoláno vojsko pod vedením slavného generála Belisaria, které nepokoje krvavě potlačilo – údajně za cenu 35 tisíc mrtvých „zelených“, což může být klasické přehánění kronikářů, ale možná také ne. Slavný Belisarius byl totiž pěkný řezník, i když většinu svého řezničení si odbýval v cizině, a nikoliv na vlastních občanech.

Viděno očima tohoto příběhu, kterému se dnes říká “povstání Níká” (“zvítězíš”), máme nad dnešními fanoušky podstatně větší kontrolu. Nikdy nebylo potřeba poslat na řádící spartany tanky, ani na baníkovce dalekonosné dělostřelectvo; dokonce ani vrchní wagnerovec Prigožin nemá ve svém portfoliu zakázek krocení nějakých *ultras* frontálním útokem mobiků. Nicméně tenhle článek nemá být o sportu přerůstajícím v nepokoje. Má být o politické polarizaci, která byla vidět už tehdy a tam.

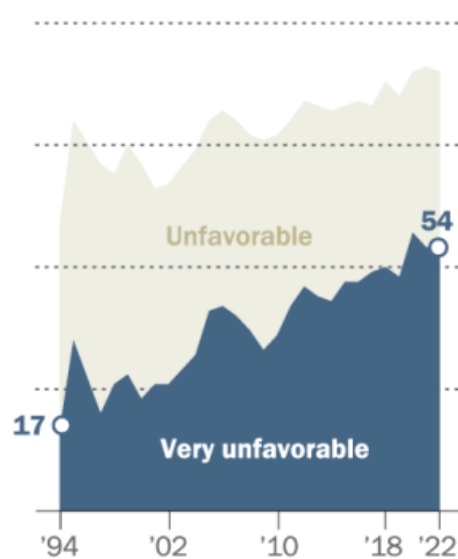
Že se v USA nesnášejí republikáni a demokrati, to už dnes bereme jako přírodní zákon a svádíme to na tamní systém dvou stran. Je to moc jednoduché vysvětlení; průzkumy veřejného mínění za poslední desítky let totiž říkají, že vzájemná nedůvěra až nenávist mezi příznivci obou amerických stran se výrazně zhoršila.

Two decades of rising partisan antipathy

% of *Republicans* with a(n) ____ view of the *Democratic Party*

% of *Democrats* with a(n) ____ view of the *Republican Party*

Note: Based on partisans and does not include those who lean to each party.

Source: Yearly averages of survey data from Pew Research Center American Trends Panel (2020-2022) and Pew Research Center phone surveys (1994-2019).

PEW RESEARCH CENTER

Zdroj: [NPR](#)

(Povšimněte si, jak podobný průběh obě ty křivky mají, hlavně soustředíme-li se na *rychlost* změny. U demokratů je vidět větší „zub“ za vlády Bushe mladšího a válčení v Iráku, ale celkový trend se tím moc nezměnil.)

Většinový volební systém není moc uspokojivým vysvětlením, protože tím samym způsobem je rozdělené i Polsko, Turecko nebo Maďarsko, kde existuje několik životaschopných politických stran. Tam se vesměs zase ty strany „shlukly“ do jakýchsi konglomerátů, někdy oficiálně spojených v koalici, jindy volnějších, ale typicky jen dvou, a fakticky začaly ten americký dvoupartajní systém emulovat, i když na jiném politickém substrátu.

A „pětikolka“ u nás působí dojem přesně takového vznikajícího megabloku, který je vnitřně dost nesourodý, ale stejně začíná manévrovat jako jedno těleso. Běda nám.

Kdybych po sobě měl posmrtně zanechat aspoň jednu politickou myšlenku – jsem smířen s nulou, ale tedy „kdyby“ – zněla by „nepropadejte pokušení brát politiku jako sport“. Ono je to přirozené pokušení a není potřeba, aby vás k němu tlačily sociální sítě, vždyť v Byzanci žádný Twitter neměli a přesto si v rámci povstání Níká zapálili vlastní město. Pouliční násilí nicméně není náš hlavní civilizační problém, dnes je populace věkově o hodně starší než tehdy, a až na výjimky (Black Lives Matter nebo různé horké hlavy ve Francii) nesahá hned k nepokojům. Problémem je spíše méně násilné, ale daleko zákeřnější vyhlodávání společnosti zevnitř.

Jakmile, milý čtenáři, přijmeš myšlenku, že “bud’ jen Babiš, nebo Fiala”, způsobuješ svým zájmům hned několik škod.

Za prvé – bude tě to lákat k jedné té straně přilnout, a staneš-li se příliš hardcore fanouškem, nikdo se na tebe pak nebude moc ohlížet.

Margaret Thatcherová ve svých pamětech poznamenává, že nějaký veterán Konzervativní strany jí v předvolební kampani poradil, že „mávat má jen těm lidem, u kterých to vypadá, že je nemá jisté“. To je dokonalá metafora pro to, že přijmete-li myšlenku „budu volit žluté až do roztrhání těla“, budou na vás žlutí vesele kašlat, protože můžou, kdežto ti ostatní se ani nepokusí vám nabídnout lepší podmínky; z jejich pohledu je to marná práce. Podobně jako u randění a u vyjednávání o mzdě, i u voleb to nejvíc odskáčou lidé, kteří si neuvědomují svoji vlastní hodnotu.

Za druhé – když už tak jednou budeš zabetonován v nějaké konkrétní politické pozici, začneš uvažovat ve stylu „parchant, ale náš“; prostě budeš na své straně spektra tolerovat leccos a leckoho takříkajíc ze strategických důvodů. To je důvod, proč si různé politické strany drží ve svém středu zjevně zkorumpované jedince, jako byl třeba francouzský exprezident Sarkozy, a málokdy se obrátí proti nim.

Jenže on ten „parchant“ může být „svůj“, nikoliv „váš“, a může za vašeho solidárního mlčení pozvolna vybudovat nějaký mocenský kartel, který vám i vašim blízkým začne komplikovat život.

V Hellerově *Hlavě 22* tento přístup dokonale ztělesňuje neúnavný obchodník Milo Minderbinder, schopný kšeftovat s kýmkoliv a čímkoliv; člověk s mimořádnými schopnostmi a nulovým svědomím. V reálném světě zase po tom výše zmíněném Sarkozym zůstala, mimo jiné, destabilizovaná Libye, což neumíme řešit dodnes.

Vlastně tu původně měly být jen dva body, ale při psaní mi kmitl hlavou ještě **třetí**. Milý čtenáři, tvoje osobní preference coby člověka můžou být všude možně po politické mapě; jsou lidi, kteří podporují manželství gayů, minimální daně, volné držení zbraní, veganské stravování a návrat k monarchii *zároveň*. Koktejl myšlenek a postojů, které nosíme v hlavách, obvykle neodpovídá žádnému čistému dělení na politické scéně.

Přilepíš-li se, milý čtenáři, k jednomu z válčících bloků, budeš nucen nahlas podporovat i věci, se kterými nesouhlasíš, nebo aspoň takticky mlčet, abys neohrožoval „svého“ kandidáta i v situaci, kdy tě vysloveně nasírá. Tak například masová migrace z rozvojového světa do Evropy je v České republice značně nepopulární, a i z lidí, kteří se řadí k liberálním elitám, občas mezi čtyřma očima vylezou překvapivě kritické názory. Navenek však ti samí lidé někde na Facebooku „celebrují diverzitu“, protože se to od nich takzvaně čeká. Pak ovšem ta migrační politika a dohody nemůžou dopadnout podle našich představ, že.

To je daň, která se platí za pojetí politiky coby sportu. Popustím-li na chvíli svoje emoce: je to *debilní* koncept, vede ke *zdebilňování* společnosti a s tím, kdo jej přijme za svůj, budou jeho vlastní páni zacházet *jako s debilem* – aniž by si mohl příliš stěžovat, protože si to bohužel vykoledoval. Nikdy se toho úplně nezbavíme, v lidech je polarizace, zdá se, zadržovaná už od přírody.

Ale zrovna český národ by tomuto zdebilnění zcela podlehnout nemusel. Vidím do budoucna určitou naději v tom, že máme v kulturní výbavě jednu mimořádně účinnou a korozivní zbraň. Před několika lety bych možná řekl “vakcínu”, leč i toto slovo se stalo obětí sportovně-politických bojů.

Tak tedy zbraň. Jakou? Jmenuje se humor. Máloco lépe propichuje nafučené puchýře velkých politických eg, než humor. Tož jej naostřete, milí přátelé, a pak ... už jen píchat!

| MARIAN KECHLIBAR

..... (6 votes, average: **5,00** out of 5)

Počet přečtení: 395

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím [pravidla diskuze](#).

>> **Jak poslat článek?**

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

[Marian Kechlibar](#)

Budte první kdo přidá komentář

Napište komentář

Vaše e-mailová adresa nebude zveřejněna.

*

*